

YHTEENVETO JA KUVAUS VÄESTÖLIITON VALTAKUNNALLISESTA HANKEHAUSTA; Lasten, nuorten ja perheiden palveluiden kehittäminen ja hyvinvoinnin edistäminen kohti yhdenvertaisuutta

Väestöliitto esittää Itä-Uudenmaan ja Vantaa-Keravan hyvinvointialueelle yhteistyötä yllä mainitussa hankehakemuksessa.

Osana Uudistuva ja osaava Suomi 2021-2027-rakennerahasto-ohjelman ESR+ -toimenpiteitä toteutetaan valtakunnallista Lasten, nuorten ja perheiden palveluiden kehittäminen ja hyvinvoinnin edistäminen kohti yhdenvertaisuutta -teemaa. Teema on valmisteltu sosiaali- ja terveysministeriön (STM) sekä opetus- ja kulttuuriministeriön (OKM) johdolla. Rahoittavana viranomaisena toimii Hämeen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY-keskus). Kehittämiskokonaisuuden tavoitteet ja sisältö käyvät ilmi Lasten, nuorten ja perheiden palveluiden kehittäminen ja hyvinvoinnin edistäminen kohti yhdenvertaisuutta -teeman kuvauksesta: Lasten, nuorten ja perheiden palvelujen kehittäminen ja hyvinvoinnin edistäminen kohti yhdenvertaisuutta. Lisätietoja hankehausta ja ohjelmasta löytyy täältä: <https://eura2021.fi/hakuilmoitukset/hakuilmoitus/ed80cd96-355b-4ac5-9c05-554c98b73219/>

Hankkeen hallinto, johtaminen ja omavastuuosuus

Väestöliitto toimii hakijana ja hankkeen hallinnoijana ja vastaa hankkeen omavastuuosuudesta. Hyvinvointialueille hankkeesta ei koidu taloudellista eikä henkilöllistä taakkaa. Hyvinvointialueet toimisivat hankkeissa yhteistyötahoina. Yhteistyötahona hyvinvointialue tarjoaa tilan, jossa perheille voidaan tarjota tukea hankesuunnitelman mukaisesti (kts. kuvaus toiminnasta) sekä yhteyshenkilön, jonka kanssa käytännön järjestelyistä voidaan sopia. Hyvinvointialueiden kohderyhmään kuuluvia asiakkaita palvellaan myös Väestöliiton tiloissa.

Väestöliitto jakaa vaikuttavuus ja tuloksellisuus tietoa alueille. Tämä hyödyttää ollen mukana olevia hyvinvointialueita muun muassa siten, että alueet saavat tuoretta tietoa alueensa perheiden tuen tarpeista, mikä pidemmällä aikavälillä mahdollistaa täsmällisemmin yksilöidyn, perheille kohdennetun tuen koordinoitua ja oikea-aikaista järjestämistä.

Hankkeen tarkoitus, tavoitteet ja sisältö

Hankkeen tavoitteena on kehittää lapsiperheiden varhaista tukea parisuhde- ja vanhemmuushaasteisiin psykoedukatiivisen TRIANGELI-työn avulla. Trinageli toimintamalli tarjoaa rinnakkain erillistä tukea kummallekin parisuhteen osapuolelle yksilötapaamisten kautta sekä yhteisesti paritapaamisissa. Lapsiperheiden parisuhdehaasteet vaikuttavat merkittävästi erityisesti lapsiin, varsinkin tilanteiden pitkittyessä ja perheen sisäisen stressin kasvaessa. Vanhempien turvallisella ja toimivalla parisuhteella ja vanhemmuussuhteella on keskeinen rooli lasten ja nuorten hyvinvoinnin sekä mielenterveysongelmien ennaltaehkäisyssä.

TRIANGELI-työ on Väestöliiton Perhepulmapalveluissa kehitetty toimintamalli, jossa yhden parin kanssa työskentelee kolme parisuhdetyön ammattilaista: kaksi yksilötapaamisissa ja yksi parityössä. Tämä lyhytkestoinen, maksuton ja ammattilaisten rinnakkainen työskentelytapa auttaa tunnistamaan

ja käsittelemään yksilöllisiä ja sukupolvisuhteisiin liittyviä kuormitustekijöitä, jotka vaikuttavat parisuhteeseen sekä vanhemmuussuhteeseen.

Toimintatapa ja tavoitteet

TRIANGELI-työskentelyyn sisältyy maksimissaan viisi paritapaamista sekä viisi yksilötapaamista kummankin osapuolen kanssa. Tämä psykoedukatiivinen lähestymistapa mahdollistaa varhaisen tuen tarjoamisen ja ehkäisee parisuhdeongelmien syvenemistä. Työskentely tukee osapuolten itseymmärryksen lisääntymistä ja voi avata tunnelukkoja, jotka eivät aina nouse esiin perinteisissä parityön menetelmissä.

Palvelua on testattu vuosina 2023–2024 noin kymmenen parin kanssa, ja kaikki osallistujat ovat kokeneet hyötyneensä erillistapaamisista. Kolmihenkinen työryhmä on havainnut, että yksilötapaamisissa esille tulleet teemat ovat usein parisuhdehyvinvoinnin kannalta merkittäviä, mutta jäävät käsittelemättä tavanomaisessa parityössä.

Lisäksi hankkeessa tuotetaan mallista käsikirja ja koulutetaan hyvinvointialueen henkilöstöä mallin käyttöön, jotta tulevaisuudessa malli voi olla osana hyvinvointialueiden palvelupalettia.

Hyödyt ja vaikuttavuus

TRIANGELI-työ edistää erityisesti hyvinvointialueen vähävaraisten lapsiperheiden yhdenvertaisuutta parisuhdetuen saatavuudessa. Palvelu myös vähentää neuvoloiden, psykologien ja muiden julkisten perhepalveluiden kuormitusta sekä tuo kustannussäästöjä. Lyhytkestoisen tuen avulla voidaan tunnistaa ja käsitellä sellaisia parisuhteen ja vanhemmuuden kipukohtia, jotka muutoin vaatisivat pidempiä ja vaativampia interventioita.

Työskentely on osoittautunut erityisen hyödylliseksi silloin, kun parisuhteen osapuolilla on yksilöllisiä taakkoja, jotka kuormittavat parisuhdetta, mutta joiden vaikutus on jäänyt huomioitta.

Johtopäätökset

TRIANGELI-työ tarjoaa tehokkaan ja vaikuttavan keinon varhaiseen tukeen lapsiperheiden parisuhdehaasteissa sekä yhteisvanhemmuudessa. Palvelun avulla voidaan vaikuttaa myönteisesti perheiden hyvinvointiin, tukea lasten ja nuorten kehitystä sekä ennaltaehkäistä mielen hyvinvointia kuormittavien taakkojen siirtymistä vanhemmilta lapsille. Maksuttomana ja saavutettavana palveluna TRIANGELI-työ lisää yhdenvertaisuutta, vahvistaa perheiden resilienssiä ja vähentää hyvinvointialueen tarjoamia palveluiden kuormitusta. Pidemmällä aikavälillä työmenetelmä voidaan ottaa käyttöön myös hyvinvointialueilla.